

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ה' **משה שניצר**
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

האשה
החשובה ורודפת
צדקה וחסד
מרת **ורדה שניצר**
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 663

מסכת ערכין כ"ג-כ"ט

בס"ד, י"ב שבט תשע"ב

השבוע בגליון

- ◆ "גר תושב" כשר לכתובת תפילין
- ◆ הנחת תפילין של ראש בלבד
- ◆ דחיית ביצוע נדר ליום האחרון
- ◆ זכרונות השנה הקודמת הדוהים במהלך השנה שלאחריה

◆ "גר תושב" - כיצד ומדוע

- ◆ אדם שהקדיש שילינגים אנגליים לבית המקדש
- ◆ בני זוג שתרמו פרוכת "קודש לה"
- ◆ יובל
- ◆ על כל אחד לתקוע בשופר

דבר העורך

יוצאים לפנסיה

אותו ערב יירשם בדפי ההיסטוריה של חובבי הנגינה. הוא נערך במלאת עשור למשהוא שאיש בכלל לא זכר דבר קיומו, אך כפי שהכל יודעים, לא משנה למה אתה עושה, משנה מה אתה עושה. והוא נעשה על הצד הטוב ביותר.

חשבו על כל פרט. האולם שבו נערך הקונצרט עדיין היה נעול כספת האוצרת בתוכה יהלומים למכביר, ולא בכדי. מיטב כלי הנגינה הובאו אל האולם מבעוד מועד וניצבו הכן על מקומם, כלי כלי ליד מקומו של האומן המפליא להוציא ממנו את המיטב. שוויים של כל כלי הנגינה גם יחד, עלה על ערכו של האולם, ושמירה הדוקה הופקדה סביבו. מומחים בינלאומיים טרחו במשך שבועות סביב האולם, הביטו בקירותיו, מששו את תקרתו וטפחו על רצפתו. האקוסטיקה כמובן. איש מהם לא היה מסוגל להעלות על דעתו, שקול הכינור יתערבל בצווחת הגיטרה בעודם מטפסים במעלה התקרה. חלילה. ירעות מיוחדות נמתחו מצד לצד, כדי להעביר את הקולות בהרמוניה מושלמת לכל קצוות האולם ולהחזיר אותם משם כהד פנימה, אל מרכז האולם. איש לא היה יכול להוכיח את התאוריה הזו, אבל בכיר המומחים התעקש כי זה בדיוק מה שקורה כעת באולם.

מושבים מיוחדים הוזמנו לטובת עצמותיהם המעוררות של באי הקונצרט. אמת ניתנת להאמר, כי בכסף שהם שילמו כדי להשתתף באירוע, אפשר היה להושיבם גם על כורסה מפוארת, ולממן את שכרם של שני משרתים שיטאוה באוויר. אבל גם הכיסאות שסופקו לאולם לכבוד הערב הקסום, היו מכובדים ונוחים.

שורת מלצרים עטויים פפיונים ניצבו הכן על המדרכה שלפני המבנה הגדול, וקידמו בחיוך ובכוסית משקה

דף כג/א בשאלה זהקדש קמפלגי

אדם שהקדיש שילינגים אנגליים לבית המקדש

לרגל לימוד הסוגיות העוסקות באדם המקדיש את נכסיו לבדק הבית שבבית המקדש, ובדינו של הפודה נכסים מן ההקדש, ראוי לייחד מאמר לתקפם של דינים והלכות אלו בימינו. נפתח בסיפור הפרוכת הפולנית.

בני זוג שתרמו פרוכת "קודש לה": מעשה באשה שהפליאה לרקום, אשר החליטה, היא ובעלה, לתרום פרוכת לבית כנסת. אמרו ועשו. לא ארכו הימים עד שברגשות קודש הם הביאו פרוכת מרהיבה ביופיה לבית כנסת, שעליה חרותות המילים "קודש לה"; פרוכת זו נדבת ר'... וזוגתו... תלמיד חכם צעיר שהבחין בנוסח הנדיר 'קודש לה', עורר משא ומתן הלכתי שהגיע עד לחדר לימודו של הגאון מטשעבין זצ"ל, כאשר הטענה המרכזית היתה, כי הפרוכת הוקדשה לבית המקדש! "קודש לה", ואסור להשתמש בה כפי שאין להשתמש בכל חפץ השייך להקדש. הגאון מטשעבין זצ"ל (שו"ת "דובב משרים" חלק א' סימן כ"ז) דן במספר היבטים הלכתיים של שאלה זו, ולבסוף קבע, כי הפרוכת אינה הקדש, שכן, הרשב"א (שו"ת חלק א' סימן תשמ"ב) כותב, כי בימינו, האומר שבכוונתו להקדיש חפץ להקדש, אין כוונתו להקדישו לבית המקדש, אלא כוונתו ליתנו לעניים וכן נפסק להלכה (רמ"א יו"ד סימן רנ"ח סעיף א'). "ערוך השולחן" (שם) מחזק את הדברים מן הנהוג בתקופות קדומות לכנות את קרנות הצדקה בלשון 'הקדש'.

כל האמור הוא במקרים שבהם אנו טוענים, כי דעת נותן החפץ היתה לתיתו למטרת צדקה ולא לבית המקדש. ברם, כיצד יש לנהוג באדם שאומר במפורש, כי הוא מקדיש את החפץ לבדק הבית. סיפור שכזה הובא להכרעתו של בעל "חלקת יעקב" זצ"ל (שו"ת או"ח יו"ד סימן קל"ט), כאשר יהודי ניצול שואה היגר לאנגליה והופתע לגלות מטבעות זהב עוברות לסוחר. באותו רגע החליט היהודי היקר, כי כל מטבע זהב שתעבור תחת ידו תונח במקום מיוחד, "במחשבה טהורה להביאם לבית המקדש כאשר נזכה שיבנה במהרה בימינו". מה עושים.

"זה קרבן הפסח שלי": סיפור דומה אירע בימיו של "חתם סופר" זצ"ל, כאשר רועה צאן תמים הורה על כבש ואמר, "זה קרבן הפסח שלי". "חתם סופר" (שו"ת או"ח סימן קל"ט) נקט להחמיר, כי ההקדש חל ויש לנהוג בכבש כבקר. אמנם, בגמרא מבואר, כי ניתן להישאל על הנדר, היינו: לפנות לחכם אשר בודק אם מקדיש החפץ היה עושה כן לו היה מודע לנתונים מסויימים,

צעילוי נשמת

הר"ר **דב בוריס קורצמן** ז"ל

ב"ר יוסף לייב ז"ל

נלב' ע"ט"ז בשבט תשס"ח

תנצב"ה

הונצח ע"י משפחת קורצמן שיחיו - בני ברק

צעילוי נשמת

מרת **יהודית גיפמן** ע"ה

בת ר' יוסף חיים ז"ל

נלב' ע"א בשבט תשס"ח

תנצב"ה

הונצחה ע"י בנה ידידנו הר"ר **אילן גיפמן** הי"ו ומשפ' שיחיו - גבעת שמואל

צעילוי נשמת

הר"ר **שמעון צבי** ז"ל

ב"ר דוד וסולטן ז"ל

נלב' ע"ט"ו בשבט תשנ"א

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **יהודה אריה לינצר** ז"ל ב"ר שמואל ז"ל

נלב' ע"י"ב בשבט תשע"א **תנצב"ה**

הונצח ע"י בנו ידידנו עו"ד הר"ר **שמואל לינצר** ומשפחתו שיחיו - פ"ת

נר ה' נשמת אדם

"גר תושב" כשר לכתובת תפילין: נוכל לעמוד על הרגע הגדול בחייו של נכרי המקבל על עצמו לקיים שבע מצוות בני נח, על ידי פסקו של הרמ"א ("דרכי משה" סי' ל"ט), כי "גר תושב" כשר לכתובת תפילין! הפוסקים, בכללם ה"פרי מגדים" וה"מחצית השקל" תמהים, כיצד הוא כשר לכתובת תפילין, הרי כל מי שאינו מצווה במצוות תפילין, אינו כשר לעשותן, ולפיכך, גם אשה אינה ראויה לכתוב תפילין.

אמנם, ה"יד אפרים" מבאר, כי הרמ"א עוסק בנכרי שקיבל על עצמו את כל המצוות, לבד מאיסור אכילת נבילות, ולפיכך, הוא כשר לכתובת תפילין. אולם, דעתם של האחרונים, בהם ה"ביאור הלכה" (או"ח סי' ל"ט) עדיין לא נחה מביאור זה, ולדעתם, אין די בכך כדי להתיר לנכרי "גר תושב" לכתוב תפילין.

"גר תושב" רשאי לקבל על עצמו מצוות מן התורה: עם זאת, מחדש ה"ביאור הלכה" (סי' ש"ד, בביאור דעתו של ה"מגן אברהם" שם), כי מעמד קבלת שבע מצוות בני נח על ידי הנכרי, מיוחד הוא, ובאותו זמן רשאי הוא לקבל על עצמו כל מצווה ממצוות התורה שיחפץ! ואת אותה מצווה עליו לקיים כיהודי החייב בה על כל פרטיה ודקדוקיה. כלומר, מעמד קבלת המצוות של "גר תושב", הוא רגע נשגב וחשוב שבו הוא יכול להחליט לקבל על עצמו מצוות נוספות. לאחר זמן, אין הוא יכול לקבל על עצמו מצוות נוספות [עיי"ש שהוכיח את דבריו. אך ראוי לציין, כי דברי ה"ביאור הלכה" בסי' ל"ט ובסי' ש"ד אינם תואמים וצ"ע].

הנחת תפילין של ראש בלבד: בבית מדרשו העירוני, כי מאחר שהנחת תפילין של ראש והנחת תפילין של יד שתי מצוות המה, יתכן, אפוא, לדברי ה"ביאור הלכה", ש"גר תושב" יקבל על עצמו להניח תפילין של ראש בלבד, או של יד בלבד...

ראוי לציין, כי בימינו נכרי אינו יכול לקבל מעמד של "גר תושב", משום שהלכה זו נוהגת רק בזמן שהיובל נוהג [אולם, לגבי היתר ישיבה בארץ ישראל נחלקו הרמב"ם והראב"ד ה' עבודת כוכבים פ"ה הל' ו'].

דף לא/ב בראשונה היה נטמן... התקין הלל

דחיית ביצוע נדר ליום האחרון

אמרה תורה כי המוכר בית בארץ ישראל, בעיר המוקפת חומה, רשאי לחזור בו מן המכירה עד תום השנה הראשונה למכירת הבית, על ידי השבת כסף המכירה לידי הקונה.

מכירה על תנאי: אין חולק על כך, כי מכירת בית בצורה זו היא מכירה על תנאי, שהמכירה תלויה בדעתו של המוכר במשך השנה הראשונה למכירת הבית. אך נחלקו רבותינו האחרונים בהגדרת תנאי זה. לדעת בעל "קצות החושן" (סימן נ"ה ס"ק א'), התנאי מוגדר באופן הבא: המכירה חלה באופן מוחלט, אלא שהמוכר רשאי לבטלה בתוך השנה הראשונה. ואילו בעל "תתיבות המשפט" (שם) חולק עליו וסובר, כי התנאי מוגדר באופן הפוך: המכירה לא תחול, עד לקבלת אישורו של המוכר. אישורו של המוכר בא לידי ביטוי באי החזרת דמי המכירה לקונה. אם המוכר מחזיר את הכסף, מתברר כי המכירה בטלה, ואם הוא אינו עושה מאומה, הרי הוא מסכים שהמכירה תחול, ומתברר למפרע כי הקניין שנעשה בתחילת השנה שריר וקיים.

במאמר הבא ניווכח, כיצד מחלוקת אחרונים זו משתלבת במחלוקת ראשונים מפורסמת, לגבי הגדרת אונס.

אונס ליום אחרון: קיימת מחלוקת חשובה ועקרונית לגבי "אונס ליום אחרון", דהיינו: אדם נדר לבצע מעשה מסוים בתוך זמן קצוב, והוא דחה את ביצוע המעשה עד ליום האחרון, ולבסוף, ביום האחרון, הוא נאנס ולא עלה בידו לקיים את נדרו. מחד גיסא, אפשר להחשיבו כמי שביקש לקיים את נדרו אך נאנס, ואינו נחשב כאדם שעבר על נדרו. מאידך גיסא, מאחר שהיה באפשרותו לקיים את הנדר זמן רב, והוא מיזמתו דחה את ביצועו עד ליום האחרון, אין האונס שאירע ביום האחרון גורם לכך שנחשיבו כמי שביקש לקיים את הנדר ונאנס, אלא אשמתו היא שגרמה לכך שלבסוף לא קיים את נדרו. בשאלה זו נחלקו בעל "אגודה" והר"ן (עיי"ן רמ"א יו"ד סימן רל"ב סעיף י"ב). לדעת הר"ן, "אונס ליום אחרון" נחשב אונס, ולדעת בעל "אגודה" אינו נחשב אונס. בעל "אגודה" הביא ראיה לשיטתו מן המשנה:

במשנה מבואר, כי אנשים שקנו בית בעיר חומה הסתתרו בשלהי שנת המכירה כדי שהמוכר לא ימצא אותם וכך לא תהא בידו אפשרות להשיב להם את דמי המכירה ולבטלה. משראה כן הלל הזקן התקין שהקונה ישליש את דמי המכירה בידי היושבים בלשכה שבבית המקדש, וייכנס לבית שמכר. לכאורה, לשם מה היה צורך בתקנת הלל הזקן, הרי המוכר ביקש וחיפש אחר הקונה, והוא נאנס ולא עלה בידו למוצאו, מה לנו כי נלץ עליו? אין זאת, אומר בעל "אגודה", אלא משום שהמדובר הוא על היום האחרון של שנת המכירה, כלשון המשנה "היה נטמן יום שנים עשר חודש" - ביום שבו מלאו שנים עשר חודש, ביום זה כבר לא עומדת ליכותו של המוכר טענת אונס, שכן, עמדה לרשותו שנה תמימה להחזיר לקונה את כספו ולבטל את המכירה, ועתה אינו רשאי טעון כי לא ביטלה מחמת אונס. הרי לנו, אומר בעל "אגודה", כי אונס ליום אחרון אינו נחשב אונס ("בית יוסף" סימן כ"ז).

הקולות שעלו מן הפסנתר האדיר, הלמו בקירות האולם, חזרו אל המרכז, בדיוק כמו שהבטיח האקוסטיקה, וצמררו את הגוף. מנהל החשבונות הביט רגע קט ברעהו, לבחון את תגובותיו, והנה זה ממצמץ חליפות בעיניו, ימין שמאל וחוזר חלילה. לכל אחד דרכים משלו להביע את התרגשותו, הרהר לעצמו.

החליץ הוטס במיוחד מאיזור כפרי נידח במעמקי הגיונגל, שם למד את אומנות החליל מאבותיו ואבות אבותיו, אשר פיתחו את הנגינה על החליל לכדי אומנות על טבעית, שם, בחיק הטבע, בין הנחלים המפכים והטלאים הפועים. חושיו המוסיקליים היו מחודדים באופן נדיר, אך במשך חודשים עמלו כדי לאלפו לקח, שישלבו לשלב את נגינתו עם יתר הצגים. הוא אחז בידיו את חליל העץ המחוסס, נעץ אותו בין שפתיו, כיווץ את עיניו ואת גבותיו למקשה אחת, וצליל רך וענוג ככדור צמר צחור בקע מחלילו, מלווה בשירת צלילונים שהקיפוהו מכל עבר. נשימתו של מנהל החשבונות נעתקה.

- **מה** אתה אומר, שאל את חברו בהתפעלות.

- **שיתחילו** כבר, נראה מה הם יודעים לעשות. **ללא** אות, הכנה, סימן או הקדמה, פרצו כל הכלים באחת כאבחת חרב אבירים הנשלפת מנדנה בשדה הקרב. כנרים, מחצצים, מתופפים, פסנתרנים, ממנגי העוגב, הגיטרה, החליל והסקסופון, היו דרוכים כקשת, ובבת אחת הפיקו מכליהם את הצליל הגבוה ביותר; דממו לשתי שניות ומחצה, ומיד החלו לנגן בסימפונייה מנגינה מיוחדת שהולחנה לכבוד קיום האירוע.

מבקר האיכות לא נהנה בעליל. הוא היה בן אדם רגיש לזולת, ולפיכך, הבין לנפשם של המנגנים האוהבים לנגן על כלים, אך מדוע כל כך גבוה, ארוך ומתמשך, כל הזמן, אי אפשר לו לבעל המקלות הארוכים להניחם קמעא, לנגב את מצחו ולהרפות מקולות הנקישה שהוא משלח אל אזני הנאספים ללא רחם? כלום הפסנתרן אינו מסוגל להקיש בעדינות על מה שהוא מקיש, הלה הולם בראשו ומותח את עצביו.

הוא סקר בייאוש את המנגנים הרבים, שמרצם הלך וגבר, ונזכר בתסכול באמרתו של מנצח ששמו נשכח ממנו: "לעולם אל תביט בטורמונונים, זה רק מעודד אותם...". בעיניים משתוממות הביט ביתר האורחים, אשר ישבו דומם על כסאותיהם, חלקם בעיניים עצומות, והפנימו כל צליל וקול, כאילו היו קוד סודי לאוצר זהב. הוא החליט להעסיק את עצמו בהתבוננות על המנגנים, מי מהם יושב, מי עומד, היכן מוקם כל אחד מהם, בני כמה הם, לשער כמה משלמים להם.

מנהל החשבונות אחז בליבו, החלק הראשון של הקונצרט הסתיים בדעיכה מתואמת להפליא של כל הכלים. כל אחד גווץ בתורו הוא, והותיר את הרושם, כי עוד מעט קט ישוב. אחד אחד הם דממו, עד האחרון שבהם. החליל.

הוא שמט את גופו באחת לאחור ופנה להביט ברעהו. אם לא היה רואה את בטנו עולה ויורדת עם נשימותיו, היה בטוח כי הוא מת.

בהפסקה שבין שני חלקי הקונצרט, הוא סידר הסעה למבקר האיכות, אשר ביקש לחזור לביתו. **מי** שמבין ואוהב, אינו מסוגל בלי זה. **מי** שאינו מבין, אי אפשר להסביר לו.

★ ★ ★

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא.

אמת. אך נא לזכור; בעולם הבא עושים דבר אחד: מנגנים. מנגנים תורה. רק תורה. **לשבת** בעולם הבא בלי לעשות חזרות בעולם הזה, בלי להפנים את לימוד התורה... לא מומלץ. **טלפון** עכשיו למוקד מאורות הדף היומי 03-5775333 לבירור על שיעור דף היומי באיזור מגוריו. **ההנאה** כולה שלך.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד ממנה מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 3446 בני ברק. פקס: 03-570-67-93; דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

ואילו בעל "קצות החושן" טוען, כי אין כל הוכחה מתקנת הלל הזקן, שכן, בדיני בתי ערי חומה, טענת אונס אין בה ממש, גם אם אינה ביום אחרון. שכן, כנזכר לעיל, לדעת "קצות החושן" מכירת בית בעיר חומה שרירה וקיימת ככל מכירה רגילה, אלא שתנאי הניחה התורה בין הקונה והמוכר, כי המוכר רשאי לבטל את המכירה בתוך השנה הראשונה. אם לא עשה כן, מכל סיבת אונס שלא תהא, נותרה על כנה המכירה שהוא בעצמו ביצע. טענת אונס אין בה אלא כדי לפטור את האדם מהתחייבויות או מעונשים שהיו צריכים להתגולל עליו עקב אי עשיית דבר שהיה חייב לעשותו, אך טענת אונס אינה יכולה ליצור יש מאין [כלשון הירושלמי "אונס כמאן דעביד לא אמרינן"]. אדם זה אינו דומה אלא למי שנאנס ואיחר את הרכבת. הוא צודק, אבל הרכבת כבר נסעה.

ואילו הר"ן אשר סובר כי טענת אונס שייכת גם במכירת בית בעיר חומה, סובר כפירושו של "נתיבות המשפט", שצורת התנאי נעשתה באופן שעל המוכר לאשר את המכירה כדי לתת לה תוקף, וממילא, אם זה בא וטוען כי העובדה שלא הביע את אי הסכמתו נבעה מחמת אונס, יש ממש בדבריו, שכן, כעת מתברר כי הסכמתו למכירה לא ניתנה לבסוף.

דף לא/א כשהוא אומר תמימה להביא את חדש העיבור

זכרונות השנה הקודמת הדוהים במהלך השנה שלאחריה

במשנה למדים כי שנת המכירה הראשונה של בתי ערי חומה, אשר במהלכה המוכר רשאי לפדות את הבית מידי הקונה, מתמשכת על פני כל השנה, כולל חודש העיבור, ואין מנכים חודש אחד בגין החודש המעובר, וכן נפסק להלכה (רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק י"ב הלכה ה'). הלכה מעניינת הוציא ממשנה זו "חתם סופר" זצ"ל (שו"ת אה"ע"ז חלק א' סימן ק"ט). כידוע, רבינו תם תיקן, כי אדם אשר נשא אשה ולדאבון לב היא נפטרה בתוך השנה הראשונה לנישואיהם בלא שהותירה אחריה זרע, יחזיר לאביה את הנדוניה ואת התכשיטים שהביאה עמה מבית אביה ולא יירשם [ראה בהרחבה "מאורות הדף היומי", בכורות, דף נב/ב, מאמר "רבינו תם על מה ולמה"]. הפוסקים דנו כיצד לנהוג בשנה מעוברת, מכיון שטעמו של רבינו תם שהתקין את התקנה לשנה אחת בלבד היה, כי לאחר שנה נתינת הנדוניה משתכחת מן הלב ועצבון האב על כך שממונו עבר לחתנו אינו רב. לדעת בעל "שבות יעקב" (שו"ת חלק ב' סימן קכ"ה), מאחר שהדבר תלוי בשכחה, התקנה פגה כעבור י"ב חודש ממועד הנישואין, ואין צריך להמתין שנה תמימה, כאשר השנה מעוברת. אולם "חתם סופר" זצ"ל חולק על כך ונימוקו עמו.

לדעתו, המקור לכך שכעבור שנה הזיכרון כהה ונחלש, נלמד מדין בתי ערי חומה. הרמב"ן (ויקרא כה/כט) מבאר כי טעמה של אפשרות גאולת הבית בשנה הראשונה למכירתו היא, כי מכירת בית קשה לאדם, ומשום כך התורה העניקה לו אפשרות לפדותו ולהשיבו אליו. אולם לאחר שנת מגורים במקום אחר, נתייאש מביתו הקודם ונשתכחו זכרונותיו. זהו המקור לכך, שלאחר שנה הזכרונות מיטשטשים.

והנה, לאחר שמפורש במשנה, כי גם בבתי ערי חומה היא שנה תמימה, ובשנה מעוברת השנה מתמשכת על פני שלשה עשר חודשים, הוא הדין לגבי תקנת רבינו תם. מה טעם בדבר, אם אדם שוכח לאחר שנים עשר חודשים, כלום זכרונו מתארך ומתחזק לרגל שנת העיבור? "חתם סופר" זצ"ל (שו"ת אה"ע"ז סימן ק"ט) מבאר, כי כל חג, מועד, ימי אבל וצום, נושאים בחובם זכרונות ייחודיים עבור כל אדם. בהגיע חג הפסח הראשון, מוכר הבית נזכר בסעודת ליל הסדר שנערכה בביתו הקודם ברוב פאר והדר. בהדלקת נרות חנוכה נפשו יוצאת אל המדף שהתקין בפתח הבניין בצעירותו, וכן הלאה. לאחר שחלף עליו פעם אחת גלגל השנה על כל מאורעותיה, זכרונו הדואב מרפה מלפיתתו לקראת השנה הבאה, שכן, זכרונות חדשים מן השנה האחרונה דוחקים את הקודמים להם. לפיכך, הדבר אינו תלוי כלל במספר חודשים, י"ב או י"ג, אלא בשנה תמימה החולפת על האדם, עם כל ימיה המיוחדים ונקודות הציון שבה.

קטע יומי מתוך הגליון השבועי "מאורות הדף היומי - לילדים"

מסכת ערכין דף כ"ה יום שלישי י"ד בשבט

חור בשק הזרעים

אבא!
מה, בני יקירי?
ספר לי בבקשה דבר-מה מענין מהשעור הימני!
בבקשה: למדנו בדרך זה, בין היתר, על "מפלת יד" ועל "מפלת שורים".
בעבר היו זורעים את הזרעים בשדות על ידי פזור הזרעים לאחר חרישת השדה, ולא במכונות כפי שאנו רגילים היום. היו שתי שיטות איך לפזר את הזרעים: "מפלת יד" - פזור הזרעים על ידי השלכתם מתוך הידים. אפן נוסף: "מפלת שורים" - העמיסו שק מלא זרעים על גבי שור, יצרו נקב קטן בתחתית השק, הזרעים התחילו לנשר מן השק אט אט והשור הלך לארץ התלמים החרושים והזרעים נפלו על הקרקע.

כל יום הילד שלך לומד, מוסיף ידיעות בתורה!

למנוי גליון לילדים חייג:
1700-500-151
חודש היכרות חינם

לעילוי נשמת
ר' **משה פריימן** ז"ל
ב"ר אליהו ז"ל נלב"ע י"ז בשבט תשס"ה
תנצב"ה
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת אבי מורי
הר"ר **אלתר יוסף מאירוביץ** ז"ל
ב"ר זאב ז"ל נלב"ע י"א בשבט תשל"ז
תנצב"ה
הונצח ע"י בני
הר"ר **אברהם זאב מאירוביץ** משפ' שיחיו

לעילוי נשמת
הרב **אליעזר טיברגר** ז"ל
ב"ר יוסף ז"ל נלב"ע י"ב בשבט תשנ"ה
תנצב"ה
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת
הר"ר **שמחה אריה אנסבכר** ז"ל
ב"ר ברוך מרדכי וציפורה יבדלחט"א
נלב"ע אור לי"ז בשבט תשס"ז
תנצב"ה
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת
ר' **ישעיהו עברוני** ז"ל
ב"ר מרדכי ודינה ז"ל נלב"ע ט"ו בשבט תשס"ט
תנצב"ה
הונצח ע"י בני המשפחה שיחיו